

4. Євстратов П. І. Рівень здоров'я в залежності від рухової активності студентів. Буковинський науковий вісник. Чернівці, 2005. С. 209-211.

5. Круцевич Т. Оцінка як один із факторів підвищення мотивації учнів до фізичної активності. Фізичне виховання в школі. 2009. № 1. С. 47-51.

6. Рішення колегії МОН про реформування системи фізичного виховання учнів та студентської молоді: Закон України від 11 лист. 2008 р. № 1078. Урядовий кур'єр. 2017. 15 листоп.

Лях-Породько О.О. orcid.org/0000-0003-4165-1646

ТЕОРЕТИЧНА ТА ПРАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ОЛЕКСАНДРА ТИСОВСЬКОГО У РОЗВИТКУ ТЕНІСУ

Національний університет фізичного виховання та спорту
України

Анотація. У статті проаналізовано теоретичну спадщину Олександра Тисовського щодо розвитку тенісу. З'ясовано особливості практичної діяльності у становленні тенісу в Україні. Виявлено, що Тисовський був майстерним гравцем, суддею, тренером, лектором та автором статей та книг.

Annotation. The article analyzes the theoretical heritage of Oleksandr Tysovsky regarding the development of tennis. The peculiarities of practical activities in the formation of tennis in Ukraine have been clarified. It was revealed that Tysovsky was a master player, judge, coach, lecturer and author of articles and books.

Ключові слова: Олександр Тисовський, теніс, Україна.

Keywords: Oleksandr Tysovsky, tennis, Ukraine.

Актуальність теми дослідження. Олександр Тисовський знаний широку загалу як один із засновників української національної організації Пласт [3]. Звісно разом з Петром Франком, Іваном Чмолюю та іншими достойниками.

Також відомо про Олександра Тисовського, що він науковець, педагог, громадський діяч [2]. Однак є ще одна улюблена Тисовським справа – це ситківка (теніс). Власне про захоплення ним цим видом спорту вкрай мало інформації. Навіть в автобіографії Олександр Тисовський ані трішечки не згадує про теніс!

Тому обрана тема нашого дослідження є досить актуальною, що потребує детальніших розвідок та аналізу.

Мета дослідження – здійснити аналіз та виявити особливості теоретичної та практичної діяльності Олександра Тисовського у розвитку українського тенісу.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, першоджерел та мережі Інтернет, описовий метод.

Результати дослідження. Олександр Тисовський унікальна постать в історії України. Його зацікавлення різними сферами життєдіяльності суспільства вражає. На перший погляд біографія Тисовського відома широкому загалу, а у вузьких колах спеціалістів теж наче вже все проаналізовано. Однак, є захоплення Тисовського, яке було публічним але для сучасників залишилось малопомітним. Тож маємо нагоду дізнатися більше про видатного українця. Це ще одна до цього часу не «перегорнута сторінка» життя Олександра Тисовського.

1. **Тисовський майстер гри в теніс.** Карло Мулькевич у статті «З українського ситківкового життя» (Діло, 1926, число №161) розповідаючи про розвиток ситківки серед українців говорив так: «Українське ситківкове життя у Львові пульсує тепер інтенсивно. Л. К. С. складається з людей свідомих свого завдання: має він членів з великою технікою і добрим знанням гри (д-р Тисовський, Т. Франко, Сасик й інші)» [1].

2. **Тисовський сеньйор ситківки.** 18 травня 1924 року у Львові Олександр Тисовський бере участь у змаганнях. 11, 13 та 14 червня 1925 року відбулись обласні ситківкові змагання у Львові. У цих змаганнях виступав Олександр Тисовський. У травні 1926 року Львівський ситківковий клуб організував змагання. У класі сеньйорів виступав Тисовський.

3. **Тисовський суддя змагань.** Він був у складі суддівської комісії (разом з Тарасом Франком) спортивного свята українських шкіл 1 червня 1925 року.

4. **Тисовський лектор.** 12 травня 1926 року у домівці Пласту під час зборів членів Л.К.С. Тисовський виголосив реферат «Українська ситківка в світлі міжнародних приписів». Коротко про виступ та реферат відома наступна інформація: старанно опрацьований, ґрунтувався на всебічному аналізі міжнародних джерел. Слухачі мали змогу ознайомитись із правилами гри. Автор звертав увагу на хиби української ситківки (невідповідність тенісних кортів, невідповідний одяг, старий інвентар, куріння під час гри, відсутність класифікації гравців щодо їх сили, стилю та техніки), а також рекомендував використовувати англійську термінологію і дотримуватись англійських правил гри, як робить весь тенісний світ. Радив як розвинути українську ситківку на вищій рівень майстерності й організованості.

Після такого ґрунтового дослідження ситківки учасники лекції вирішили цей реферат видрукувати і видати новий підручник.

5. **Тисовський тренер.** Після своєї лекції 12 травня 1926 року він провів майстер клас із ситківки. Олександр Тисовський навчав як правильно тримати ракетку й поділився секретами тактики гри.

6. **Тисовський автор статей та книг.** Теоретичний доробок Олександра Тисовського із ситківки чималенький. У Спортовому Альманасі на 1934 рік було вміщено дві статті Тисовського: Ситківка та Столова ситківка.

Висновок. Олександр Тисовський є одним із провідників національно-патріотичного руху українського народу. Він переймається освітою, молодіжним рухом, педагогікою та вихованням, вишколом й підготовкою до боротьби за волю України, політикою та ще й спортом. Серед найулюбленіших його видів спорту був теніс. На західноукраїнських землях у 20-30 роках ХХ століття теніс мав досить популярності. Зокрема, це й завдяки теоретичній та практичній діяльності Олександра Тисовського.

Список літератури.

1. Муль-вич К. Зі спорту. З українського ситківкового життя // Діло. - №161. - від 24.07.1926, С. 4.
2. 45 років праці для Пласту. Д-р. Олександр Тисовський // Вогонь орлиної ради. - №13 від 01.06.1956, С. 4.
3. Тисовський Олександр. Режим доступу: <https://100krokviv.info/2017/08/tysovskiy-oleksandr/>

Маляр Е.І., <https://orcid.org/0000-0002-5913-5642>
Маляр Н.С., <https://orcid.org/0000-0003-0274-601X>

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА В ЖІНОЧОМУ РЕГБІ

Західноукраїнський національний університет

Анотація. У публікації розкрито особливості психологічної підготовки в жіночому регбі як в командному виді спорту; охарактеризовано чинники, які впливають на рівень психологічної підготовленості регбісток: особистісні, емоційно-вольові, ситуативні чинники та соціальні фактори; визначено та охарактеризовано основні методи для підвищення рівня психологічної підготовленості регбісток.

Ключові слова: регбі, психологічна підготовка, команда.